

DÉLMAGYARORSZÁG

80. évfolyam, 21. szám
1990. január 25., csütörtök

POLITIKAI NAPILAP

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ara: 4,30 forint

A törvény az államot korlátozza

A lelkiismereti és vallásszabadságról a Parlamentben — Módosítások
tucatszám — Raffay higgadtságra int

Nagy László felvételci: Két „kezes” és egy „kezes”

Sok-sok módosító javaslat és vita után, alkotmányerejű törvényt alkotott a Parlament a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról. Ez — néhányak szerint — az egyik „legdemokratikusabb” törvényünk, amely az államot — az alkotmányban foglaltakat újabb biztosítékokkal megerősítve — korlátozza az állampolgárok javára. Átmenetileg szabályozta a Parlament a titkosszolgálati módszerek és eszközök használatának engedélyezését. Az éles, sok szempontból már a választásokra kacsintató vitában Raffay Ernő szegedi képviselő igyekezett nyugalomra inteni a fölhevült Házat.

Szávay István

Kérdőjelek egy törvényhez

Szerdán reggel a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló alkotmányerejű törvényjavaslat vitája során elhangzott javaslatokra, módosító indítványokra adott igazságügy-miniszeri válaszalatt folytatódott az Országgyűlés januári ülésszaka. Kulcsár Kálmán előjáróban utalt arra, hogy a módosító javaslatokat a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság kedden

este megtárgyalta, jelentését elkészítette.

Kulcsár Kálmán elsőként azokra a felvetésekre reagált, amelyek megkérdőjelezték annak szükségességét, hogy az alkotmányban deklarált alapvető emberi jogokat kell-e még külön, részletes jogszabályokban is rögzíteni. A miniszter szerint a külön törvényi szabályozást szükségessé teszi az is, hogy ha-

zardhat maga mögött, amelyben az alkotmányban deklarált jogok távolról sem voltak maguktól értetődően végrehajthatók, s amikor gyakorlatilag külön előírások jelentek meg szabályozásukra, pontosabban akadályozásukra.

A továbbiakban arról szökö, hogy változás történt az emberi jogok és az állam viszonyában, s a törvény a korábbiakkal ellentétben valóban az államhatalom körlátait jelöli ki, s az állam számára olyan feladatokat határoz meg, amelyek nem adódnak közvetlenül az alkotmány megfelelő szakaszának értelmezéséből. A miniszter hangsúlyozta: a törvényre szükség van, s nem átmeneti jelleggel. Ez a törvény nagyon is történelmi jelentőségű a magyar fejlődést tekintve, s hatása is az lesz — mondta Kulcsár Kálmán.

Kitért azokra a felszólalásokra is, amelyek a módosító

javaslatok sokasága miatt megkérdőjelezték az előzetes egyeztető tárgyalások alaposágát. Ezzel kapcsolatban megjegyezte: a törvény vitája egy-másfél évvel ezelőtt megkezdődött, s annak során mind az egyházakkal, mind pedig a politikai pártokkal egyeztettek elgondolásait.

A miniszter ezt követően azokra a módosító indítványokra reagált, amelyeket sem a jogi bizottság, sem pedig a kormány nem tud elfogadni. Így nem jött létre megegyezés Roszik Gábornak arról a javaslatáról, hogy a gyerekek vallásos nevelése ügyében a szülő és a gyám mellett a tényleges gondviselőnek is joga legyen dönteni, mert a magyar jogrendszer nem ismeri a tényleges gondviselő fogalmát. Ugyancsak nem értettek egyet több képviselőnek azzal az indítványával, hogy a katonai létesítményekben a katonai szolgálatot teljesítők

(Folytatás a 2. oldalon.)

„Csongrád megye is Magyarország”

Kivonultak az egészségügyiek

Nálunk eddig még szokatlan látvány részesei voltak tegnap, szerdán délután a szegediek. Mintegy ezer ember — valamennyien egészségügyi dolgozók — vonultak a Kossuth Lajos sugárúton, a kórházról a megyei tanács épülete elé, ahol fölolvasták a tegnapi számunkban közölt követeléseiket, majd átadták a petíciót a megyei tanácselnöknek, Lehmann Istvánnak; az egészségügyi osztály vezetőjének, Kajáry Irénnek; a megbízott városi tanácselnöknek, Müller Józsefnek, valamint a Társadalombiztosítási Igazgatóság vezetőjének, Nagy Máténak. Az Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének tagjai eközben ilyen és ehhez hasonló feliratokat tartottak a magasba: „Betegellátás — beteg ellátás”, „Kórház az árok mélyén.” „Fizetést az államtól, ne borralalót a betegtől!” S hogy mi késztette az utcára az elégedetlen orvosokat, ápolókat, asszisztenseket, s mi tartott távol egyeseket a megmozdulástól? Arra is kerestük a választ. (Riportunk a 3. oldalon.)

Megbeszélések Király Károllyal

Szűrös Máttyás, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke szerdán parlamenti dolgozószobájában fogadta a Budapesten tartózkodó Király Károlyt, a román Nemzeti Megmentési Front Tanácsának alelnökét. A megbeszélésen jelen volt Szokai Imre külügyminiszter-helyettes.

Király Károly, a Nemzeti Megmentési Front Tanácsa nevében köszönetet mondott azért az anyagi, politikai és erkölcsi segítségért, amelyet a Magyar Köztársaság nyújtott a romániai forradalomnak. Ez jelentős hozzájárulás a magyar-román viszony új alapokon történő fejlesztéséhez — hangsúlyozta. Átadta Szűrös Máttyásnak Ion Iliescu, az NMFT elnökének üdvözlőlevelét, és romániai hivatalos látogatásra szóló meghívását.

A megbeszélésen részletesen megvitatták a magyar-román kapcsolatokat. Egyetértettek abban, hogy a két ország viszonyát új alapon, a kölcsönös előnyök és a nyíltság jegyében kell fejleszteni. Magyar részről komoly aggodalommal állapították meg, hogy Romániában a régi reflexek és struktúrák működnek, amelyek akadályozzák a történelmi lehetőség kihasználását, mielőbbi konkrét eredmények elérését. Úgy tűnik, hogy a román fél nem kész a román diktatúra által megszüntetett, illetve nem engedélyezett olyan intézmények működésének újraindítására, mint például a kolozsvári magyar főkon-

zultus, a bukaresti Magyar Kultúra Háza. Megvitatták az elmúlt 70 évben Romániából elűldözött magyarok sorsát. Azonosan ítélték meg, hogy Románia számára létfontosságú visszatelepülésük, amelyhez azonban anyagi, erkölcsi és jogi rehabilitálásukra van szükség. Leszögezték: a menekültek magyarországi anyagi kötelezettsége nem lehet akadály a hazatelepülésnek. Király Károly egyetértett azzal a magyar felvetéssel, hogy a hazatérés megvívósítása érdekében a két országnak egyidejűleg fel kell mondania a kettős állampolgárság

kizárására vonatkozó egyezményt, és új megállapodást kell készítenie. Pozsgay Imre államminiszter ugyancsak szerdán fogadta a hazánkban gyógykezelésen tartózkodó Király Károlyt, a romániai Nemzeti Megmentési Front Tanácsának alelnökét. Király Károly tárgyalta Antall Józseffel, a Magyar Demokrata Fórum elnökével, valamint Tabajdi Csabával nemzetiségi miniszterhelyettesével.

Király Károly az NMFT nevében köszönetet mondott azért az anyagi, erkölcsi és politikai támogatásért, amelyet Magyarország nyújtott Románia népeinek. A romániai magyar politikusk kifejtette, hogy az ország népei közötti tényleges egyenjogúság megteremtése megköveteli az önérendelkezési jog maradéktalan tiszteletben tartását, a társadalmi, politikai és kulturális önszerveződés, az autonómia feltételeinek biztosítását. A találkozóan az államminiszter hangsúlyozta: a magyar kormány felelősséget érez a romániai magyarság sorsának alakulásáért. Rámutatott azonban arra: a kormány még a látszatát is kerülni kívánja a határon túli magyarság fölötti gyámkodásnak: Komoly aggodalmának adott hangot, hogy bizonyos régi eszmék szívós továbbélése megnehezítheti Románia népeinek együttélését, az ország javát szolgáló demokrácia kialakítását. Antall József kifejtette: a magyar-román viszony kölcsönösen előnyös rendezése a békésen együttműködő, a nemzetek szövetségén alapuló, egységes Európa megteremtésének fontos feltétele. Az MDF elnöke hangsúlyozta a két ország demokratikus erői együttműködésének jelentőségét.

Király Károly Tabajdi Csabával konkrét kérdéseket tekintett át. Egyetértettek abban, hogy kölcsönösen biztosítani kell a határ menti területek közvetlen együttműködésének, közös gazdasági vállalkozások létrehozásának feltételeit. Tabajdi Csaba hangsúlyozta, hogy sürgős rendezésre vár a magyarországi menekültek ügye

Király Zoltán Ausztráliába készül

Király Zoltán Ausztráliába készül. Ennyi a tömör hír.

— Kinek a meghívására? — kérdezem az egyik szünetben a képviselőt.

— Az ausztrál külügyminiszter levele alapján, kormányuk meghívására utazom el.

— Szokatlannak nevezhető egy ilyen invitálás. Minek köszönhető?

— A Parlamentben magyar-ausztrál baráti tagozatot hoztam létre, nyilván ezzel összefüggésben jutott nekem ez a megtiszteltetés.

— Hogyan jutottak eszedbe éppen az ausztrálok? — 1986 tavaszán, egy felszólalásom után megkeresett az ausztrál nagykövet. Elmondta, hogy akkor vett részt először a magyar Parlament ülésén, és nagyon tetszett neki a hozzászólásom, a stílusom. Meghívott a nagykövetségre, később a nemzeti napjuk megünneplésére is, és a személyes, jó kontaktuson túl, kiváló munkakapcsolat alakult ki köztünk. Ezután vettem föl — tudván, hogy van magyar-angol, magyar-francia baráti társaság —, hogy legyen magyar-ausztrál tagozat is. Arra gondoltam, a két ország részben hasonló profilja — élelmiszeripar, mezőgazdaság — szellemi és gazdasági együttműködést is lehetővé tenne.

— Megalakult tehát a tagozat.

— Azért eltartott egy ideig, míg a bürokrácián keresztül tudtam verni, de aztán tavaly csak megalakult. Ezután, amikor Magyarországra parlamenti delegáció, vagy szenátorok érkeztek, Szegedet is megismerttettem velük, több helyre elvittem őket, így a várost is megszerették, s egyúttal sok személyes szál kötődött Ausztrália és köztem. Aztán tavaly nyáron, amikor újból itt volt egy delegáció, s ők is — már elődeik javaslatára — Szegedet akarták látni, akkor vetődött föl az utazásom gondolata. Az ausztrál kormány minden évben vagy 50 országból hív gazdasági,

kulturális, tudományos szakembereket, politikai személyiségeket, és programot szervez nekik, így most nekem is.

— Mikor indulsz?

— Január 29-én.

— Mit tudsz a programról?

— Találkozom a külügyminiszterrel, a szenátus elnökével és tudtommal a miniszterelnökkel is. Szeretnék persze kapcsolatot teremteni a magyar közösségekkel és a tömegkommunikációval is. Ismerkedni fogok a magyar rádió- és televízióadások készítőivel, a magyar újságok szerkesztőivel.

— Mennyi ideig maradsz?

— Bő két hétig.

— Személyes élményeken túl, mit vársz a látogatástól?

— Nem akarom túlbecsülni ennek az útnak a jelentőségét, de úgy érzem, nem elsősorban irántam, hanem Magyarországra iránt igen komoly érdeklődés van ebben a távoli országban. Remélem, tudok meg nagyobb szimpátiát kelteni Magyarországra iránt, s ez talán — hosszú távon, többszörös áttétellel — hasznunkra lehet.

— A mostani, politikailag forrongó időszakban két hét is hosszú időnek számít. Nem félsz, hogy valami fontosból maradsz ki itthon?

— Egy dologból maradok ki: az ajánlódéculák összegyűjtéséből. Ezt azért bánom, mert ugyan sűrűn találkozom a választóimmal, de eddig ők jöttek hozzám, most én is mehetnék hozzájuk, most én kérhetnék tőlük valamit. De ebből a szempontból is jó, hogy az MDF mögöttem van, ők tudnak helyettesíteni ebben a munkában.

— Továbbra sem vagy tagja az MDF-nek?

— Független, de MDF-szimpatizáns képviselő vagyok.

Balogh Tamás